

2. Гаджиев А. Н. Из истории образования и падения Юго-Западной Кавказской (Карской) Демократической Республики. Баку, 1992. 36 с.
3. Исмаилов Э. Р. Очерки по истории Азербайджана. Баку, 2010. 424 с.
4. Система образования Азербайджана. http://www.azerbaijans.com/content_873_ru.html (дата звернення 10.04.2023)
5. Названы средства на сферу образования в госбюджете Азербайджана на 2023 год. <https://www.trend.az/azerbaijan/society/3661277.html> (дата звернення 10.04.2023)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-53>

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ТЕМБРАЛЬНОГО АСПЕКТУ КІНОМУЗИКИ

Кайдалова Д. Д.

*здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 025 – Музичне мистецтво
Міжнародний гуманітарний університет*

*Науковий керівник: **Каплун Т. М.***

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Музика для кіно – важлива складова частина кінематографічного твору. Однією з головних функцій кіномузики є створення слухової атмосфери та розширення світу фільму за межі візуального показу. Особливе значення в кіномузиці має тембральний аспект, завдяки якому композитор підкреслює ту або іншу атмосферу кадру, – образи природи, думки або емоційно-чуттєвий стан героя фільму, та інше. Тембр є ключовим елементом у кіно музиці, і це інструмент, необхідний для розблокування слухової історії, яку розповідає фільм.

Велику роль темброва виразність грає у творчості Ганса Циммера – відомого сучасного німецького композитора, автора музики багатьох відомих кінофільмів і серіалів.

Ганс Циммер народився 12 вересня 1957 року у місті Франкфурт-на-Майні. У 1980-х співпрацював зі Стенлі Маерсом, поєднуючи оркестрову музику з електронною. 1988 року працював над музикою до фільму «Людина дощу», за яку його було номіновано на премію

«Оскар». За своє життя Ганс написав музику для понад сотні фільмів, одні з яких «Король Лев» (1994), «Гладиатор» (2000), «Код да Вінчі» (2006), «Інтерстеллар» (2014), а також до відомих серіалів «Пірати Карибського моря» (2007), «Темний лицар», «Шерлок Хомс» та інших. Високий рівень Г. Циммера засвідчують численні нагороди та премії (премія Оскар в номінації «Найкраща музика», «Золотий глобус» та дві премії Греммі за музичне оформлення мультфільму «Король Лев»). Цікаво, що у біографії видатного композитора існують також творчі зв'язки з одеськими музикантами – у березні 2022 року він почав своє творче турне по Європі з оркестрантами Одеського оперного театру [1].

Ганс дає завдання музикантам так, що інструменти набувають тембр якоїсь дії чи предмету. В інтерв'ю для Vanity Fair Ганс Циммер розповів, як під час процесу написання музики він просив Педро Еушташа (флейтиста): «Не грай на флейті, як на флейті. Грай, наче це шепоче вітер крізь дюни пустелі (для фільму “Dune” 2021 року про пустелю)» [3]. Для цього Педро зробив субконтрабасний дудук (давньовірменський дерев'яний духовий інструмент з абрикосового дерева, який за звучанням близький до англійського валторна), прикладаючи до дудука полімерну трубу. Він зробив інструмент, якого більше ніде не існує, щоб отримати потрібний тембр.

Новаторство Ганца Циммера простежується в його словах: «Щось, що я завжди хотів робити – створювати інструменти, яких не існує, створювати звуки, яких не існує». Він також вважає, що «Найважливіше слово про музику – слово play (грати). Це як діти сидять там з лего. Це завжди так. Коли музика звучить добре, це тому що вона грає. Ви повинні мати грайливість, якщо ви робите такі ситуації. Це дає вам можливість показати свою музику і що добре в вашій магії» [4].

Через незвичні вибори тембрів інструментів та використання різноманітних звуків здається, що композитор говорить власною мовою через музику. З інтерв'ю з Леслі Шталь для каналу 60 minutes:

«Ганс: Коли ви слухаєте Джокера, це, ніби, знаєте, тятива лука та стріла, ви її натягнете. Це не звучить гарно.

Леслі: Це дуже емоційно викликаюче. Я навіть не можу виразити чому, я б не змогла навіть передати словами.

Ганс: Це ідея, і мої найкращі слова будуть невдалими (щоб це пояснити), тому що я користуюся своєю мовою» [2].

Література:

1. Ганс Циммер. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ганс_Циммер (дата звернення 15.04.2023).

2. Інтерв'ю для каналу 60 minutes з Леслі Шталь. URL: https://www.youtube.com/watch?v=-vK__6PK-Kk&list=LL&index=1&t=384s&ab_channel=60Minutes (дата звернення 12.04.2023).

3. Інтерв'ю для каналу Vanity Fair. URL: <https://youtu.be/93A1ryc-WW0> (дата звернення 14.04.2023).

4. Інтерв'ю Ганса для Mix with the Masters URL: https://www.youtube.com/watch?v=sj2PdzPzyYY&ab_channel=MixwiththeMasters (дата звернення 12.04.2023).

5. The Sound of the Cinema. URL: <https://www.google.com/amp/s/pittnews.com/article/177488/blogs/the-sound-of-the-cinema-constructing-atmosphere-with-timbre-and-instrumentation/amp/> (дата звернення 14.04.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-54>

**СПЕЦИФИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА ТА ОСНОВИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Каплун Т. М.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Лекційні та практичні заняття з дисципліни «Університетська освіта та основи наукових досліджень» для здобувачів-бакалаврів творчих спеціальностей (зокрема, за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво) у Міжнародному гуманітарному університеті проводяться автором статті протягом двох останніх років (2021–2022, 2022–2023 навч. рр.), але і такий невеликий термін викладання наштовхує на рефлексійне осмислення специфіки читання вказаного предмету для здобувачів мистецьких напрямів. Справа в тому, що традиційно для вітчизняної музичної освіти право здобуття виконавської, композиторської та музикознавської професій належало і належить спеціалізованому музичному вищому навчальному закладу (консерваторія/музична академія). В останні роки до цього процесу долучились факультети та кафедри музичної спрямованості цілої низки українських університетів, в тому